

Verksamhetsplan 2024

Prioriterade insatser och verksamhetsområden 2024

Småland Blekinge Halland South Sweden

www.sbhss.eu

Rue du Luxembourg 3

1000 Bryssel

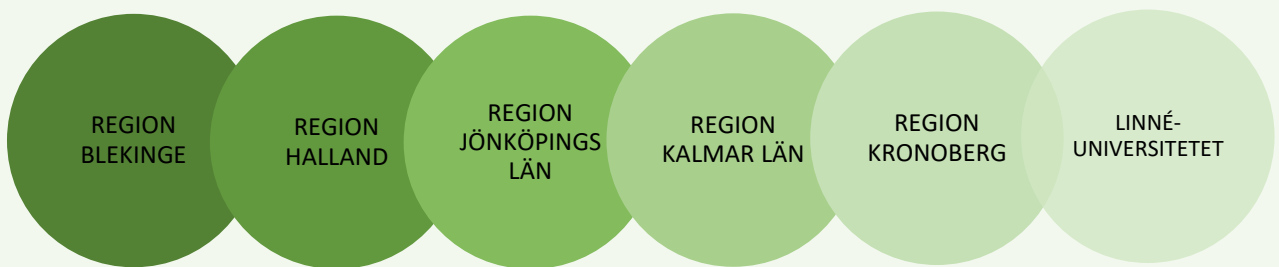
Belgien

Syfte

Syftet med Småland-Blekinge-Hallands samarbete är att verka för en hållbar utveckling och tillväxt i regionen. Samarbetets övergripande mål är att främja medlemmarnas verksamhet och ekonomiska intresse samt att öka samverkan mellan ägarna i viktiga strategiska frågor, såväl på den europeiska arenan som på den svenska.

Ägare

Följande organisationer deltar vid ingången till 2024 i Småland Blekinge Halland South Sweden:

Styrningen av verksamheten framgår i särskilt samarbetsavtal undertecknat av samtliga parter.

Brysselkontoret

Vid sidan av samarbete mellan ägarna, är det gemensamma Brysselkontoret sedan starten 2010 ett viktigt verktyg för medlemmarna. Kontoret bemannas 2024 av tre heltidsanställda och två praktikanter per termin.

Kontorets huvudsakliga uppgifter är:

- **Intressebevakning** av frågor prioriterade av ägarna som bland annat gäller analyser av politiska initiativ och lagförslag, programutformning, finansieringsformer samt deltagande i samverkansplattformar inom de fokusområden som ägarna identifierat.
- **Påverkansarbete** i de frågor som ägarna via intressebevakningen identifierat som viktiga för hela eller delar av regionen.
- **Service** genom att Brysselkontorets medarbetare regelbundet besöker ägarna, informerar och ger råd via direktkontakter, [hemsida](#) och veckobrev, tar emot studiebesök på plats i Bryssel, erbjuder ägarna en arbetsplats i Bryssel samt verkställer enskilda önskemål från ägarna.
- **Kontaktskapande** verksamhet genom att förmedla kontakter i Bryssel samt biträda medlemmarna i planering av studiebesök och annan informations- och kontaktservice.
- **Kunskapshöjande** insatser genom att Brysselkontorets medarbetare är behjälpliga som experter vid utbildningsinsatser hos medlemmarna och i samverkan med medlemmarna även för regionernas aktörer.
- **Marknadsföring** och profilering av ägarna och dess aktörer på plats i Bryssel med syfte att skapa förutsättningar för att kunna ingå i nödvändiga samarbeten.

Verksamhetsplan för 2024

Verksamhetsplanen är ett dokument som speglar ägarnas fokus för 2024 i relation till vad som sker på den europeiska arenan. Då en stor del av samarbetet i Småland Blekinge Halland South Sweden sker med Brysselkontoret som plattform, har aktiviteter knutna till EU-agendan en central plats. Aktiviteterna på den europeiska arenan är ett komplement till och verktyg för ägarnas arbete på hemmaplan.

Långsiktig verksamhetsinriktning

SBHSS verksamhetsinriktning sätter en långsiktig ram för fokusområden i årliga verksamhetsplaner och ger samtidigt flexibilitet för att kunna hantera oförutsedda situationer. Verksamhetsinriktning från 2023 gäller tills vidare.

Målbilder i existerande strategier ligger som grund

Verksamhetsinriktningen tar sin utgångspunkt i globala mål så som Agenda 2030 och Parisavtalet, förlängningen av tidigare arbete med OECD:s rekommendationer för vår geografi, den nationella strategin för hållbar regional utveckling, regionala utvecklingsstrategier och smarta specialiseringsstrategier (S3).

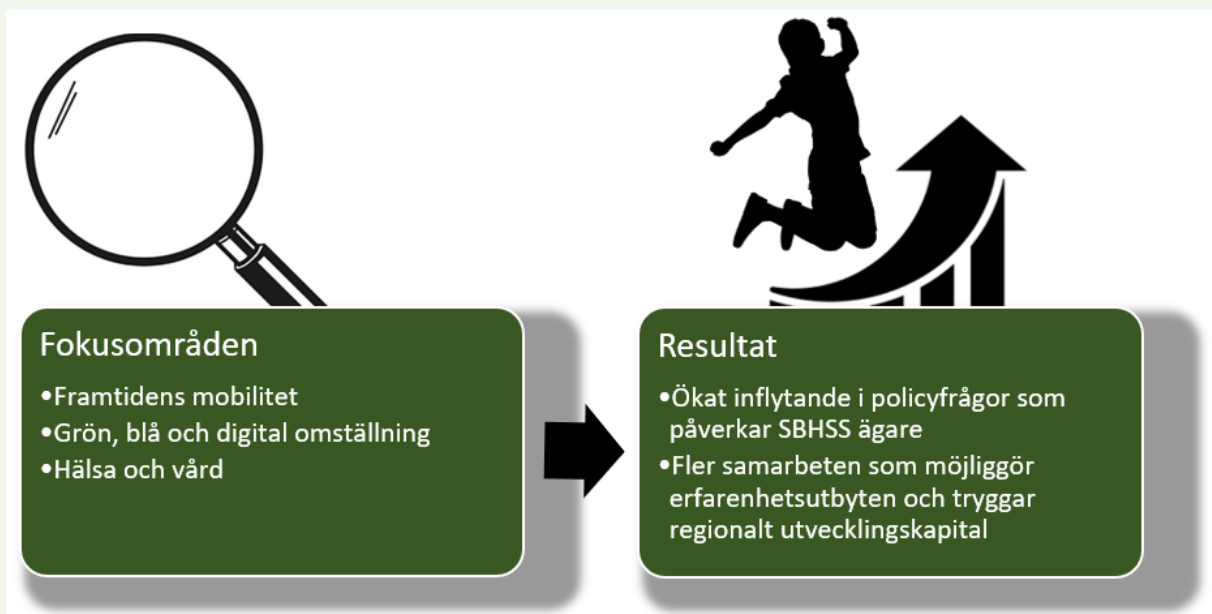
EU-arenan är grunden, samarbetet på hemmaarenan är framgångsfaktorn

Verksamheten i samarbetet Småland Blekinge Halland South Sweden (SBHSS) har sin grund i regional utveckling och dess behov av att förhålla sig till och verka i en internationell kontext. SBHSS-samarbetet mellan ägarna på hemmaplan avgörs generellt sett utifrån behov. Den samlade styrkan av samarbetet mellan regioner och lärosäten ses som en framgångsfaktor för gränsöverskridande arbete.

Möjliggörare på hemmaplan och Brysselarenan

I många frågor utgör *innovation* en viktig beståndsdel för samhällets och näringslivets utveckling. I innovationsutvecklingen står de *smarta specialiseringsstrategierna* i centrum som metod för fokusering av resurser och aktörer, vilket understryker vikten av *samverkan mellan regioner och lärosäten*. När vi fokuserar och utvecklas för att hantera samhällsomställningar, ökar behovet av *kompetensförsörjning*. I det arbetet är extern finansiering betydelsefullt.

Brysselkontoret är ägarnas förlängda arm för att nå sina mål på hemmaplan genom aktivitet på EU-arenan. I arbetet med ägarnas fokusområden (se nedan) utgör *polycypåverkan, profilering* och *nätverksarbete* viktiga verktyg på EU-arenan. Målet är att verka för att EU-lagstiftning utvecklas gynnsamt för våra områden och för att våra ägare ska komma med i rätt samarbeten som i sin tur ökar möjligheterna att ta del av konkurrensutsatta EU-medel. På så sätt kan EU-arenan bidra positivt till den regionala utvecklingen utifrån ägarnas prioriteringar.

Övriga underlag till verksamhetsplanen för 2024

Verksamhetsplanen för 2024 bygger på strategiska dokument så som tidigare genomförda OECD-studier i regionerna, regionala utvecklingsstrategier, länsspecifika dokument och Brysselkontorets omvärldsbevakning (se nedan). Därutöver ges även utrymme för att kunna hantera frågor som styrgruppen beslutat om samt oförutsedda ärenden med aktualitet på EU-arenan, vilka matchas av ägarintressen.

Omvärldsbevakning

Varje år tar Brysselkontoret fram en skriftlig sammanställning över den omvärldsbevakning som bygger på ett urval av aktuella EU-frågor med relevans för våra ägares situationer. Relevansen bedöms utifrån att EU:s eller andra europeiska regioners aktiviteter föranleder Småland-Blekinge-Halland att se närmare på sitt engagemang på den europeiska arenan såväl som på hemmaplan. Aktiviteterna kan gälla EU-finansiering, lagstiftning eller samarbeten. Urvalskriterierna tar dels hänsyn till vilken grad vi påverkas, dels i vilken utsträckning vi har reella möjligheter att påverka utvecklingen. Omvärldsbevakningen tjänar som ett viktigt underlag till ägarnas länsspecifika dokument.

Länsspecifika dokument

Utifrån Brysselkontorets omvärldsbevakning, tar ägarna varje år fram så kallade länsspecifika dokument, vilka innehåller gemensamma prioriteringar för medlemmarna inom respektive län (lärosäten och regioner) och beskriver hur behoven förhåller sig till strategier och planer hos ägarna. I dokumenten lyfts områden där internationella och/eller EU-aspekter kompletterar insatser på hemmaplan – länsvis eller länsöverskridande.

Styrgruppens prioriteringar

Under 2022 beslutade styrgruppen att förstärka bevakningen och arbetet kring *digitalisering, energi och tillgång till sammanhållningspolitikens strukturfonder*. Arbetet inleddes redan samma år och har fortsatt för alla områden och intensifieras i vissa fall.

Prioriterade områden och frågor för SBHSS år 2024:

Årets prioriteringar bygger på de länsspecifika dokumenten där ägarna preciserat sina målsättningar och det stöd de önskar från Brysselkontoret inom området. Prioriteringarna är således en sammanställning av ägarnas gemensamma önskemål, vilket inte hindrar Brysselkontoret från att även bevaka och arbeta med ägarnas enskilda önskemål.

Digitalisering

- Digital infrastruktur
- Öppna/delade data
- AI
- Cybersäkerhet
- Indikatorer
- Sakernas internet (IoT)

Mål 2024: Ökade kunskaper på EU-nivå för långsiktig påverkan av EU-policy och för att kunna ta del av EU-finansiering för regionernas digitala omställning.

Energi

- Fossilfria transporter
- Energibesparing och effektivisering
- Energiförsörjning och hållbara energilag

Mål 2024: Ökade förutsättningar för långsiktigt energipolitiskt påverkansarbete.

Hållbar rörlighet

- Grön mobilitet
- Järnvägsbunden transport
- TEN-T

Mål 2024: Tillgång till relevanta Brysselbaserade nätverk för erfarenhetsutbyten och intressebevakning för att stärka förutsättningar för grön mobilitet.

Hälsa och vård

- Nära vård
- E-hälsa
- Psykisk hälsa

Mål 2024: Tillgång till arenor för erfarenhetsutbyten med europeiska regioner och stöd i bevakning av EU-initiativ med fokus på nära vård.

Grön Cirkulär Bioekonomi

- Skog och trä
- Cirkulär Ekonomi
- Livsmedel

Mål 2024: Goda utvecklingsmöjligheter genom påverkan av EU-policy och kompetensutbyte på EU-arenan.

Regionalt utvecklingskapital

- Sammanhållningspolitiken
- Europeiska samarbeten

Mål 2024: En framtida sammanhållningspolitik som bidrar till utvecklingen i SBHSS geografi samt stärkt koppling av våra styrkeområden till övriga Europas.

Vatten

- Tillgång och förbrukning av vattenresurser
- Blå ekonomi
- Marin miljö

Mål 2024: Goda förutsättningar för en samverkan mellan ägarna samt ökad beredskap för engagemang på den europeiska arenan.

Digitalisering

Mål för SBHSS

Ökade kunskaper på EU-nivå för långsiktig påverkan av EU-policy och för att kunna ta del av EU-finansiering för regionernas digitala omställning.

EU-kommissionen har utnämnt åren fram till 2030 som EU:s digitala decennium. Genom olika insatser vill man främja ett digitalt uppkopplat Europa för att möta samhällsutmaningar och global konkurrens. Brysselkontoret bevakar skärningspunkterna mellan EU:s digitala insatser och regional utveckling.

Höga krav kommer ställas på utbyggnad av digital infrastruktur, offentliga digitala tjänster, digitala kompetenser, cybersäkerhet, öppna och delade data, samt AI för den regionala utvecklingen. Då digitalisering är sektorsövergripande, krävs koordinering av både aktörer och resurser. Många lagförslag och initiativ har redan införts på EU-nivå och koordinering kommer behövas om SBHSS tillsammans ska kunna påverka lagförslag. Därför har samarbete inletts mellan aktörer inom området från SBHSS och Sveriges regioner för att med hjälp av Brysselkontoret kunna nyttja de möjligheter som erbjuds från EU för att utveckla digitaliseringsarbetet inom regional utveckling. Med hänsyn till tidigare och fortsatt risk för bristande nationellt stöd, kan EU-nivån komma att bli än mer aktuell 2024. Brysselkontoret kommer bistå ägarna genom bevakning och kunskapshöjning inom aktuella frågor på EU-nivå, såsom väsentliga lagförslag, initiativ och andra möjligheter från relevanta nätverk och finansieringsprogram. Våra ägares engagemang inom europeiska digitala innovationshubbar (EDIH) är en möjlighet för våra regioner att ta del av de fördelar det för med sig, nå ut med våra styrkor och komplettera dem med andra europeiska regioners kompetenser och vara drivande i den digitala omställningen.

Energi

Mål för SBHSS

Ökade förutsättningar för långsiktigt energipolitiskt påverkansarbete.

Med anledning av den svåra geopolitiska situation som uppstått efter Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022, och dess konsekvenser, inte minst, på energi-marknaden i Europa, har energifrågorna blossat upp som en alltmer central fråga för EU. Den pågående energikrisen sammanstrålar med EU:s ansträngningar att ställa om till hållbara och fossilfria energikällor och understryker behovet av att öka takten på Europas omställning. EU:s satsningar inom den Gröna given och den antagna klimatlagen med mål om minskning av utsläppen med 55 procent till 2030 och klimatneutralitet till 2050, innebär att EU:s insatser på energiområdet kommer att behöva öka exponentiellt under de närmsta årtiondena.

SBHSS ägare har på flera sätt engagerat sig i energifrågorna under föregående år och i juni 2022 beslutade SBHSS styrgrupp att se över det energirelaterade engagemanget och att ta fram en uppdragformulering kring energifrågorna. Under 2023 har ett energipolitiskt positionspapper utformats och ska framgent utgöra grunden för SBHSS engagemang och påverkansarbetet kopplat till energifrågorna. Med en position på plats kommer SBHSS ägare, kunna bedriva påverkansarbete på europeisk nivå kring frågor kopplade till bland annat förnybar energi, elförsörjning, energieffektivisering och energibesparing, med målet att förena perspektiven om ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet.

Grön cirkulär bioekonomi

Mål för SBHSS

Goda utvecklingsmöjligheter genom påverkan av EU-policy och kompetensutbyte på EU-arenan.

I princip all EU-policy med påverkan på den cirkulära bioekonomins utvecklingsmöjligheter ryms inom ramarna för EU:s Gröna giv – från strategier och lagstiftning till finansiering och innovation. Begreppet cirkulär bioekonomi används framför allt inom EU:s forsknings- och innovationspolicy, men europeiska regioner har omfamnat det både som utgångspunkt för samarbeten och nätverk kopplat till livsmedel, skog och trä samt blå ekonomi. Majoriteten av Europas regioner, däribland Småland-Blekinge-Halland, har nämligen bioekonomi som styrkeområde i sina smarta specialiseringsstrategier. Då det blivit allt tydligare att bioekonomin måste grunda sig i ett cirkulärt förhållningssätt, talar man ofta om cirkulär bioekonomi. För Småland-Blekinge-Halland med styrkor inom flera områden inom bioekonomin finns goda möjligheter att nyttja den europeiska arenan. Dels via europeisk forsknings- och innovationssamverkan samt satsningar på utbildning och kompetens, dels via påverkansarbete kopplat till lagstiftning och strategier.

Under 2023 har våra ägare engagerat sig för att påverka policyutvecklingen, främst inom frågor som rör skogen och dess användning. Rapportörgruppen för policyarbete i skogsfrågor som upprättades 2021, har under föregående år genomfört flertalet påverkansinsatser och planerar ytterligare insatser under kommande år. Under 2024 kommer Småland-Blekinge-Halland med utgångspunkt i sina styrkor och intressen, att marknadsföra, bevaka och påverka den europeiska nivån inom de bioekonomiska områdena så som, skog, livsmedel, hållbart byggande och cirkulär ekonomi.

Hållbar rörlighet

Brysselkontorets arbetssätt

Mål för SBHSS

Tillgång till relevanta Brysselbaserade nätverk för erfarenhetsutbyten och intressebevakning för att stärka förutsättningar för grön mobilitet.

som till stor del har handlat om bevakning. Under 2023 har ägarnas engagemang för hållbar rörlighet bland annat rört frågor kring hållbara drivmedel, men revideringen av TEN-T-förordningen, som alltjämt är ett fokusområde för våra ägare, har även utgjort en central del i Brysselkontorets bevakning. Frågor såsom fossilfria transporter, nya transportlösningar och effektivare transportsystem är dock av generellt intresse för alla och har successivt påverkat uppdragen till Brysselkontoret.

Grunden för SBHSS:s bevakning kopplar till utvecklingen kring EU:s Gröna giv och strategi för hållbar och smart mobilitet. Utifrån ägarnas prioriteringar i de länsspecifika dokumenten kommer Brysselkontoret även under 2024 att arbeta med hållbar rörlighet genom att bland annat följa EU-lagstiftning och initiativ, innovation och finansieringsmöjligheter som påverkar utveckling av hållbara transporter, samt bevaka gemensamma intressen kring järnvägstransporter.

Hälsa och vård

Mål för SBHSS

Tillgång till arenor för erfarenhetsutbyten med europeiska regioner och stöd i bevakning av EU-initiativ med fokus på nära vård.

De utmaningar som vi möter kopplat till hälsa och vård, delar vi med övriga Europa. Det finns därför anledning att samarbeta kring dessa utmaningar, vilket EU stöttar via olika initiativ och med finansiering. Styrgruppen för SBHSS beslutade 2017 att inleda ett gemensamt projekt för att utveckla nära vården på hemmaplan genom att utbyta erfarenheter med andra europeiska regioner. 2020 utvecklades samarbetet till SBHSS hälsoplattform, i syfte att skapa mer effektiva strukturer för lärande och aktiviteter kopplat till den europeiska arenan. Vid sidan av detta arbetar även flera regioner med att främja innovationskluster på hälsoområdet.

Hälsoplattformen har genomfört lärandeaktiviteter tillsammans med andra europeiska regioner och strävar efter att närmre undersöka möjligheter till projekt med stöd av EU:s finansieringsprogram. Erfarenhetsutbytet med italienska regionen Emilia-Romagna har formaliserats genom en avsiktsförklaring och planeras att fördjupas framöver genom webinarier och besök av Emilia-Romagna i hälsoplattformens regioner. Ett flertal områden är i fokus för samarbetet med Emilia-Romagna, bland annat psykisk hälsa, hälsodata och äldrevård. Samarbete med regionernas lärosäten har också initierats genom planering av samverkansworkshop mellan Linnéuniversitet och hälsoplattformen. Flera aktörer i Småland-Blekinge-Halland har en aktiv roll i europeiska digitala innovationshubbar (EDIH), vilket skapar möjligheter för digitala lösningar inom vården. Digitaliserade vårdlösningar är en prioritet för såväl hälsoplattformen som enskilda regioner för att möta samhällsutmaningar såsom en åldrande befolkning. Brysselkontoret fortsätter att stötta hälsoplattformen genom administrativ samordning och bevakning av EU-initiativ och andra möjligheter från EU-arenan.

Regionalt utvecklingskapital

Mål för SBHSS

En framtida sammanhållningspolitik som bidrar till utvecklingen i SBHSS geografi samt stärkt koppling av våra styrkeområden till övriga Europas.

Diskussionen om framtida utformningen av EU:s sammanhållningspolitik med sina strukturfonder, går under 2024 in i ett avgörande skede. På EU-arenan diskuteras hur EU:s budget ska möta nya behov och sammanhållningspolitikens medel konkurrerar med dessa nya behov. Enligt SKR står medlen för omkring hälften av svenska regioners utvecklingskapital. Förändringar i sammanhållningspolitiken påverkar därför regionernas möjligheter att utföra sitt utvecklingsuppdrag, sättet det utförs på och principerna för flernivåstyret. Parallellt, och som ett svar på ett ökad fokus på regionernas innovationsprocesser, erbjuder EU-kommissionen allt oftare verktyg till regioner som syftar till internationella samarbeten där regioners styrkor slås samman för ett europeiskt mervärde. Möjligheterna för att ta del av framtida EU-finansiering bedöms vara kopplat till hur väl regioner knyter sin utveckling till dessa verktyg.

Under 2024 finns planer för att ta fram ett gemensamt positionspapper för svenska regioner om framtidens sammanhållningspolitik. Positionen syftar till att kunna skicka en stark enad svensk ståndpunkt till ett förväntat EU-samråd våren 2024. Planer finns även på att intensifiera dialog med den svenska nationella nivån om det regionala utvecklingsuppdraget. Som ett led i att regionernas innovationsansvar har ökat, förväntas ett arbete med att identifiera gemensamma styrkor inom SBHSS geografi öka möjligheterna för Småland-Blekinge-Halland att delta i europeiska samarbeten.

Vatten

Mål för SBHSS

Goda förutsättningar för en samverkan mellan ägarna samt ökad beredskap för engagemang på den europeiska arenan.

Frågor kopplade till vatten och marina miljöer blir allt viktigare på den europeiska arenan. Å ena sidan står klimatförändringarna, utsläpp och miljöförstöring för betydande utmaningar vad gäller tillgång och användning av rent vatten. Å andra sidan finns en stor ekonomisk potential i marina miljöer beträffande hållbar energiförsörjning, mobilitet och livsmedelsförsörjning. I och med EU:s klimatsatsningar i den Gröna given (2019) har EU:s havs- och vattenpolitik fått ett nytt hållbarhetsfokus, vilket kontrasterar mot det tidigare fokuset på tillväxt inom de blå näringarna. EU lanserade i maj 2021 sin nya strategi för en hållbar blå ekonomi i EU, med aviserade lagförslag och initiativ.

Småland-Blekinge-Halland har många likartade utmaningar kring vatten. Tre av SBHSS fem regioner är kustområden, samtliga regioner har omfattande sjöbestånd, men upplever samtidigt i ökad takt problem torka. Genom sitt geografiska läge, historiska förutsättningar och näringar, finns inom Småland-Blekinge-Halland flera privata och offentliga aktörer med spetskompetens och styrkor kopplade till de blå näringarna och det finns goda möjligheter för regionala aktörer att visa upp sig och knyta värdefulla kontakter till de tillgängliga europeiska plattformarna och nätverken i Bryssel. Under 2024 kommer Småland-Blekinge-Halland att se över beröringsområden där regionerna kan samarbeta sinsemellan och ta del ett gemensamt engagemang inom vattenrelaterade områden. Det gemensamma engagemanget syftar därtill till att profilera regionerna inom de vattenrelaterade områdena och öka möjligheterna till att ta del av de möjligheter och initiativ som som tillhandahålls på den europeiska arenan.

Framåtblick – utvecklingen efter 2023

När 2024 inleds kan det konstateras att Europa har att hantera ett flertal större utmaningar, och att behovet av att hantera dessa gemensamt under EU-flagg ökat. När behoven blir fler tvingas EU se över sin budget och verksamhet. EU:s medlemsstater behöver göra viktiga prioriteringar som balanserar samhällslig stabilitet med nödvändigheten av omställning. Den för regioner så viktiga sammanhållningspolitiken med sina strukturfonder kan således inte tas för självklar i konkurrens med nya behov och nya finansieringssätt.

När omvärlden upplevs som osäker driver EU:s medlemsstater utvecklingen att gå mot att säkra våra yttre gränser och säkerställa europeisk försörjningstrygghet (*strategisk autonomi*). Det handlar om att minska riskfyllda beroenden och säkerställa att EU:s aktörer har tillgång till råvaror, produkter och leveranskedjor. Krav lyfts även på en tydligare roll för EU på världsarenan för att säkerställa geopolitisk trygghet och att vi spelar på lika villkor konkurrensmässigt med våra globala förhandlingspartner.

EU:s framtida uppdrag och befogenheter påverkas i hög grad av valet till Europaparlamentet (9 juni i Sverige). Valresultatet avgör till exempel den nya EU-kommissionens sammansättning och vilka frågor den kan driva de kommande fem åren. Kommer vi se en förstärkt eller nedtonad klimatambition, ett EU som tar steg mot utvidgning av unionen, ett EU som arbetar med strategiska åtgärder eller fungerar som en krishanterare – det är några av frågor som unionens medlemmar behöver besvara.

Ledorden från EU-kommissionens sida är tills vidare *grön och digital omställning*. I övrigt betonas vikten av att höja innovationsgraden i samhället för att kunna upprätthålla vår konkurrenskraft och därmed vårt europeiska välstånd. Vi märker det till exempel när EU-medel i allt större utsträckning knyts till innovation oavsett tematiskt område. EU-kommissionen har tagit flera initiativ för att underlätta samarbete och knyta samman regioners kompetenser över gränser till en helhet större än summan av varje enskild kompetens. Den pågående programperioden handlar således i hög grad om att öppna dörrar till europeisk samverkan för aktörer i regionens innovationssystem och att fokusera på de möjligheter som länkar bäst till våra medlemmars prioriteringar och styrkor. Att synliggöra och marknadsföra regionens kompetenser blir därför allt viktigare för den regionala nivåns förmåga att kunna ta del av europeiskt kapital för investeringar. Verktygen för internationellt samarbete som EU-kommissionen erbjuder, kan upplevas utmanande då de varken garanterar resultat eller EU-finansiering. Frågan är på vilka områden det är outhärligt för Småland-Blekinge-Halland att utveckla sina styrkor tillsammans med andra för att inte hamna vid sidan av utvecklingen?

Att aktiviteter, finansiering och fler aktörer alltmer knyts till prioriteringar och strategier betyder att ett större innovations- och koordinationsansvar läggs på regioner som en del av det regionala utvecklingsansvaret, och att lärosätens potential nyttjas för ändamålet. Regioners utveckling mot ökad samordning av insatser och aktörer är en förutsättning för att dra nytta av möjligheterna som erbjuds på EU-arenan och en fördel på den svenska arenan. Om vi fortsätter att arbeta med våra smarta specialiseringsstrategier, finns goda förutsättningar för kompetensbaserat europeiskt samarbete och därmed ökade chanser att ta del av EU:s konkurrensutsatta tematiska finansiering. De tematiska fonderna kan bli ett komplement till en osäkrare framtid för strukturfondernas andel av det regionala utvecklingskapitalet.